

ОБҐРУНТУВАННЯ

щодо схвалення проєкту рішення, що має ознаки регуляторного акта, постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг «Про затвердження Порядку (методики) визначення розміру штрафів, які накладаються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»

02 липня 2023 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках» від 10 червня 2023 року № 3141-ІХ (далі – Закон), яким внесено зміни до Закону України Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП).

Відповідно до пункту 3 частини першої статі 17 Закону про НКРЕКП до повноважень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), належить розроблення та затвердження Порядку (методики) визначення розміру штрафів, які накладаються Регулятором.

Згідно з пунктом 1 частини другої розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, НКРЕКП протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом зобов'язана затвердити Порядок (методику) визначення розміру штрафів, які накладаються Регулятором.

На виконання вимог Закону Департаментом ліцензійного контролю підготовлено проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Порядку (методики) визначення розміру штрафів, які накладаються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

Зазначеним проєктом Постанови визначаються етапи щодо визначення розміру штрафів за результатами здійснених заходів державного контролю у сферах енергетики та комунальних послуг та за результатами проведених розслідувань зловживань на оптовому енергетичному ринку, а також визначаються критерії, які беруться до уваги при визначенні розмірів штрафів:

характер, тривалість та серйозність порушення;

розмір заподіяної шкоди та розмір потенційного доходу, який міг бути отриманий внаслідок порушення.

З огляду на зазначене, Департамент ліцензійного контролю пропонує схвалити та оприлюднити на офіційному вебсайті НКРЕКП з метою одержання зауважень і пропозицій проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Порядку (методики) визначення розміру штрафів, які накладаються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

Заступник директора Департаменту ліцензійного контролю

Олексій РОМАНЕНКО

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про затвердження Порядку (методики) визначення розміру штрафів, які накладаються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

Відповідно до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Порядок (методику) визначення розміру штрафів, які накладаються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, що додається.

2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

Костянтин УЩАПОВСЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

№ _____

**Порядок (методика)
визначення розміру штрафів, які накладаються Національною
комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та
комунальних послуг**

I. Загальні положення

1.1. Цей Порядок встановлює механізм розрахунку НКРЕКП штрафних санкцій за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг та відповідних ліцензійних умов, а також за зловживання на оптовому енергетичному ринку, з урахуванням вимог законів України «Про ринок електричної енергії», «Про ринок природного газу» та «Про природні монополії».

1.2. Дія цього Порядку поширюється на:

1) ліцензіатів НКРЕКП, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – ліцензіати НКРЕКП);

2) осіб, які здійснюють або мають намір здійснювати діяльність на оптовому енергетичному ринку:

учасників ринку електричної енергії та суб'єктів ринку природного газу;
споживачів електричної енергії та/або природного газу з сумарною максимальною потужністю споживання 600 ГВт·год на рік та вище;
посадових осіб учасників оптового енергетичного ринку.

1.3. У цьому Порядку терміни вживаються в таких значеннях:

додаткова вигода (потенційний дохід) – додатковий дохід чи фінансова вигода в іншій формі, які порушник спромігся чи планував отримати та/або збитки чи витрати, яких він спромігся чи планував уникнути внаслідок вчинення порушення, безпосередньо чи опосередковано;

індивідуальне пом'якшення – зменшення підсумкового розміру штрафу з урахуванням факту усунення порушення після його виявлення НКРЕКП та початку розгляду питання щодо відповідальності за його вчинення;

підсумковий розмір штрафу – остаточно визначений розмір штрафу, розрахований в межах граничних розмірів штрафу, передбачених чинним законодавством;

Інші терміни вживаються в цьому Порядку у значеннях, наведених у законах України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про природні монополії», «Про ринок природного газу», «Про ринок електричної енергії».

1.4. З метою розрахунку шкоди, завданої учасникам оптового енергетичного ринку, або додаткової вигоди, отриманої ліцензіатом внаслідок порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг та відповідних ліцензійних умов, а також за зловживання на оптовому енергетичному ринку застосовується алгоритм, визначений у додатку 1 до цього Порядку.

1.5. Перед винесенням на засідання НКРЕКП, що проводиться у формі відкритого слухання, питання про накладення штрафу (штрафів) за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг та відповідних ліцензійних умов, а також за зловживання на оптовому енергетичному ринку відповідальний структурний підрозділ НКРЕКП розраховує розмір штрафу відповідно до розділів II та III цього Порядку.

Розрахований розмір штрафу, у тому числі результати кожного етапу розрахунку з відповідним поясненням щодо застосування коефіцієнтів та коригувань, є невід'ємною частиною обґрунтування до проєкту рішення НКРЕКП про застосування штрафних санкцій.

1.6. Цей Порядок не застосовується при прийнятті НКРЕКП рішення про застосування інших видів санкцій, передбачених чинним законодавством (застереження та/або попередження про необхідність усунення порушень, зупинення дії ліцензії, анулювання ліцензії, адміністративні стягнення до посадових осіб суб'єктів господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг).

1.7. При визначенні розміру штрафів за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг та відповідних ліцензійних умов відповідно до розділу II цього Порядку, та при визначенні розміру штрафів за зловживання на оптовому енергетичному ринку відповідно до розділу III цього Порядку НКРЕКП, зокрема, керується принципами пропорційності покарання та порушення, ефективності, розумності, та недискримінаційності.

II. Розрахунок розміру штрафних санкцій, що накладаються на ліцензіатів НКРЕКП за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг та відповідних ліцензійних умов

2.1. Етапи розрахунку розміру штрафних санкцій

Розрахунок штрафних санкцій за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг та відповідних ліцензійних умов складається з таких етапів:

- 1) визначення початкового розміру штрафу, що включає:
застосування критеріїв оцінки серйозності порушення;
розрахунок завданої ліцензіатом шкоди, або отриманої додаткової вигоди, внаслідок порушення (у разі можливості встановлення такої шкоди або додаткової вигоди);
- 2) коригування розміру штрафу з урахуванням тривалості порушення;
- 3) коригування розміру штрафу з урахуванням пом'якшуючих та/або обтяжуючих обставин;
- 4) коригування розміру штрафу з метою забезпечення належного рівня стримування від майбутніх порушень та забезпечення пропорційності покарання та порушення;
- 5) визначення підсумкового розміру штрафу та коригування розміру штрафу для уникнення перевищення максимальної межі штрафу;
- 6) застосування індивідуальних пом'якшень.

2.2. Визначення початкового розміру штрафу

2.2.1. Початковий розмір штрафу за відповідне порушення визначається шляхом застосування до фактичних обставин порушення визначених цим розділом критеріїв оцінки серйозності порушення, яким присвоєна кількість балів в залежності від серйозності впливу таких критеріїв.

2.2.2. За результатами оцінки кожного з критеріїв серйозності порушення визначається певна кількість балів для відповідного порушення за цим критерієм.

2.2.3. Значення балів, що присвоєні відповідним критеріям, підсумовуються, і отримана сума балів становить оцінку серйозності порушення.

2.2.4. Початковий розмір штрафу розраховується на основі оцінки серйозності порушення за формулою

$$P_{basic} = XX \times P_{max} \times Dmg \quad (1)$$

де	XX	– відсоток серйозності порушення, що визначається за результатами оцінки серйозності порушення, яка здійснюється у порядку, визначеному пунктами 2.2.6 – 2.2.15 цієї глави, %;
	P_{max}	– максимальний розмір штрафу за відповідне порушення законодавства та/або ліцензійних умов, передбачений чинним законодавством;
	Dmg	– коефіцієнт завданої шкоди або додаткової вигоди (у разі можливості встановлення завданої шкоди та/або додаткової вигоди), наведений у пункті 2.2.16 цієї глави.

2.2.5. З метою оцінки серйозності порушення застосовуються критерії, наведені у пунктах 2.2.6 – 2.2.15 цієї глави, із застосуванням відповідних балів ваги кожного з критеріїв.

2.2.6. Для оцінки серйозності порушення застосовуються такі критерії:

1) критерії щодо суб'єкта господарювання, який порушив законодавство та/або ліцензійні умови:

тип ліцензіата НКРЕКП;
величина ліцензіата НКРЕКП;

2) критерії, що безпосередньо стосуються вчиненого порушення:

предмет порушення;
тип постраждалої сторони;
масштаб впливу порушення;
тривалість ефекту від порушення;
географічний масштаб порушення.

2.2.7. За критерієм «тип ліцензіата НКРЕКП» визначаються:

1) інфраструктурні ліцензіати НКРЕКП (3 бали), а саме, ліцензіати НКРЕКП, що провадять діяльність з:

транспортування природного і нафтового газу трубопроводами;
розподілу природного і нафтового газу трубопроводами;
передачі електричної енергії;
розподілу електричної енергії (у тому числі малими системами розподілу);
централізованого водопостачання, централізованого водовідведення в обсягах, що перевищують рівень, який встановлюється ліцензійними умовами;
виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках теплової енергії (в тих випадках, коли такий виробник не має конкурентів на території провадження своєї діяльності);

здійснення функцій оператора ринку;
 здійснення функцій гарантованого покупця;
 зберігання (закачування, відбору) природного газу;
 надання послуг установки LNG.

Також до інфраструктурних ліцензіатів НКРЕКП належать ліцензіати, на яких покладено спеціальні обов'язки для забезпечення загальнооспільних інтересів;

2) неінфраструктурні ліцензіати НКРЕКП (2 бали), а саме, ліцензіати, що провадять діяльність з:

виробництва електричної енергії;

зберігання енергії;

агрегації;

постачання електричної енергії споживачу;

перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності);

постачання природного газу та інших речовин, транспортування яких здійснюється трубопровідним транспортом;

виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках теплової енергії (в тих випадках, коли такий виробник має конкурентів на території здійснення своєї діяльності).

Тип ліцензіата НКРЕКП визначається відповідно до тієї діяльності, яку ліцензіат НКРЕКП провадить, зокрема, на підставі отриманих ним ліцензій, і загалом є сталою категорією протягом періоду такої ліцензованої діяльності.

Водночас, тип ліцензіата НКРЕКП може змінюватись у разі зміни виду діяльності, наприклад, внаслідок отримання ліцензії на інший вид діяльності чи зупинення/анулювання дії поточної ліцензії.

2.2.8. За критерієм «величина ліцензіата НКРЕКП» визначаються:

великі ліцензіати НКРЕКП (6 балів);

середні ліцензіати НКРЕКП (4 бали);

малі ліцензіати НКРЕКП (1 бал).

Детальна класифікація за критерієм «величина ліцензіата НКРЕКП» визначається відповідно до додатка 2 до цього Порядку.

2.2.9. За критерієм «предмет порушення» визначаються такі види порушень:

1) порушення щодо організаційних питань ліцензованої діяльності:

порушення кадрових вимог до провадження господарської діяльності (2 бали);

порушення щодо бухгалтерського обліку та фінансової звітності (3 бали);

порушення щодо засобів провадження ліцензованої діяльності (3 бали);

порушення щодо форми та структури власності ліцензіатів (2 бали);

порушення щодо питань відокремлення та незалежності (3 бали);

інші порушення щодо організаційних питань ліцензованої діяльності (2 бали);

2) порушення щодо виконання рішень, прийнятих за результатами перевірок (3 бали);

3) порушення щодо поводження з інформацією (ненадання інформації, необхідної НКРЕКП для виконання покладених функцій тощо) (3 бали);

4) порушення в частині провадження господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, у період зупинення дії ліцензії (3 бали);

5) порушення законодавства/правил/технічних норм/виконання спеціальних обов'язків, встановлених режимів роботи ліцензованої діяльності (3 бали);

6) порушення щодо виконання інвестиційних програм, планів розвитку та оновлення основних фондів (3 бали);

7) порушення щодо тарифів/цін/плати за послуги, цільового використання коштів, передбачених в тарифі (3 бали);

8) порушення щодо надання послуг та/або взаємодії зі споживачами/ліцензіатами НКРЕКП /третіми сторонами (3 бали);

9) порушення щодо укладання/дотримання договорів/актів (3 бали);

10) порушення щодо виконання нормативно-правових актів, рішень інших органів державної влади (2 бали);

11) інші порушення (2 бали).

У разі, якщо оцінюване порушення одночасно підпадає під декілька видів порушень та неможливо визначити вид, що має найбільш тісний зв'язок із порушенням, для цілей оцінки серйозності буде застосовуватись вид порушення із найбільшою кількістю балів (з тих видів, що підлягають застосуванню до оцінюваного порушення).

2.2.10. Постраждалими від порушення сторонами можуть бути ліцензіати НКРЕКП, споживачі та/або держава (у тому числі в особі органів державної влади). Кожен з цих типів постраждалих сторін окремо оцінюється в 3 бали. У разі наявності декількох постраждалих від порушення сторін сума балів підсумовується (максимально до 9 балів).

2.2.11. За критерієм «масштаб впливу порушення» визначаються порушення, що впливають на:

одного ліцензіата НКРЕКП (у тому числі на споживача) (1 бал);

2 – 99 ліцензіатів НКРЕКП (2 бали);
 понад 100 ліцензіатів НКРЕКП (3 бали).

2.2.12. За критерієм «тривалість ефекту від порушення» визначаються порушення, що мають такий ефект:

короткостроковий (до одного місяця) (1 бал);
 середньостроковий (до одного року) (2 бали);
 довгостроковий (понад один рік) (3 бали).

2.2.13. За критерієм «географічний масштаб порушення» визначаються порушення, що мають такий характер:

локальний (місцевий) (1 бал);
 національний (2 бали);
 регіональний (наднаціональний) (3 бали).

2.2.14. Значення балів, що присвоєні відповідним критеріям, наведеним у пунктах 2.2.7 – 2.2.13 цієї глави, підсумовуються і отримана сума балів становить оцінку серйозності порушення та визначає такі величини відсотків від максимального розміру штрафу, передбаченого чинним законодавством, що застосовуються для цілей формули 1 цієї глави.

Сума оцінки серйозності (бали)	Відсоток серйозності порушення
11-16	1%
17-21	5%
22-24	10%
25-27	15%
28-30	20%

2.2.15. НКРЕКП має право припинити розрахунок розміру штрафних санкцій та застосувати інші види санкцій, передбачені чинним законодавством, за таких умов:

1) сума оцінки серйозності порушення, розрахована відповідно до пункту 2.2.14 цієї глави, не перевищує 20, та

2) порушення та наслідки порушення були повністю усунуті порушником до початку розгляду питання щодо відповідальності ліцензіата на засіданні НКРЕКП в порядку, передбаченому чинним законодавством.

2.2.16. У разі наявності шкоди, завданої ліцензіатам НКРЕКП внаслідок вчинення правопорушення, чи додаткової вигоди, отриманої порушником внаслідок вчинення порушення, та можливості їх визначення, НКРЕКП для цілей обрахунку початкового розміру штрафу застосовує такі коефіцієнти

Розмір завданої шкоди / отриманої додаткової вигоди	Коефіцієнт
Шкода/додаткова вигода відсутня (чи її розрахунок неможливий)	1
від 1 грн до 1 000 000 грн	1.1
від 1 000 001 грн до 5 000 000 грн	1.2
від 5 000 001 грн до 10 000 000 грн	1.3
від 10 000 001 грн до 200 000 000 грн	1.4
від 200 000 001 грн до 400 000 000 грн	1.5
від 400 000 001 грн до 600 000 000 грн	1.6
від 600 000 001 грн до 1 000 000 000 грн	1.7
від 1 000 000 001 грн до 5 000 000 000 грн	1.8
від 5 000 000 001 грн до 9 000 000 000 грн	1.9
понад 9 000 000 000 грн	2

У разі відсутності шкоди від заподіяного порушення або неможливості його обрахунку величина коефіцієнту дорівнює 1. Розрахунок шкоди чи додаткової вигоди здійснюється згідно з алгоритмом, наведеним у додатку 1 до цього Порядку.

Не вважається отриманням додаткової вигоди суми надлишково отриманого або недоотриманого доходу (суми економії/перевитрати коштів) від здійснення відповідної ліцензованої діяльності, що визначаються відповідно до додатків 22 – 28 до Порядку контролю за дотриманням ліцензіатами, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов, в рамках перевірки дотримання ліцензіатами структур відповідних тарифів та виконання інвестиційних програм, у разі якщо НКРЕКП за результатами перевірки має намір прийняти рішення про встановлення (зміну) тарифів на товари (послуги) для відповідного ліцензіата, зокрема, зменшити діючий тариф, вилучивши зі структури тарифу кошти за недотримання ліцензіатом структури тарифу та/або невиконання (недовиконання) інвестиційної програми, або врахувати ці кошти як джерело фінансування інвестиційної програми.

Якщо порушення, що розглядається НКРЕКП, кваліфікується через застосування норм декількох нормативно-правових актів, але за суттю є однією (єдиною) дією (бездіяльністю), таке порушення має розглядатися як одне (єдине) порушення.

2.3. Коригування розміру штрафу з урахуванням тривалості порушення

2.3.1. У разі якщо під час здійснення заходів державного контролю за дотриманням ліцензіатами законодавства та/або ліцензійних умов НКРЕКП виявить порушення, що тривало/триває протягом певного періоду (строку), НКРЕКП застосовує коригування початкового розміру штрафу, розрахованого

відповідно до пункту 2.2.4 глави 2.2 цього розділу, з урахуванням тривалості порушення. Коригування здійснюється за формулою

$$P_{\text{time adj}} = P_{\text{basic}} + (P_{\text{basic}} \times t_c \times n) \quad (2)$$

де: $P_{\text{time adj}}$ – розмір штрафу, скоригованого з урахуванням тривалості порушення;
 P_{basic} – початковий розмір штрафу, розрахованого відповідно до пункту 2.2.4 глави 2.2 цього розділу;
 t_c – коефіцієнт у розмірі 0,01%;
 n – кількість календарних днів, впродовж яких тривало/триває порушення.

2.3.2. Кількість календарних днів, впродовж яких тривало/триває порушення, визначається від моменту фактичного початку дій/бездіяльності, що становлять порушення вимог чинного законодавства у сферах енергетики та/або комунальних послуг та/або відповідних ліцензійних умов, та до:

1) моменту фактичного припинення дій/бездіяльності, що становлять порушення, або

2) моменту виявлення порушення, що триває, під час здійснення заходу державного контролю за дотриманням ліцензіатами законодавства та/або ліцензійних умов.

2.3.3. Максимальний відсоток коригування з урахуванням тривалості порушення не може перевищувати 50 % від початкового розміру штрафу, розрахованого відповідно до пункту 2.2.4 глави 2.2 цього розділу.

2.4. Коригування розміру штрафу з урахуванням пом'якшуючих та/або обтяжуючих обставин

2.4.1. За наявності пом'якшуючих та/або обтяжуючих обставин, НКРЕКП під час розрахунку штрафу за порушення коригує (зменшує або збільшує) розмір штрафу, розрахований відповідно до пункту 2.3.1 глави 2.3 цього розділу .

2.4.2. Коригування розміру штрафу, розрахованого відповідно до пункту 2.3.1 глави 2.3 цього розділу , з урахуванням пом'якшуючих та обтяжуючих обставин, здійснюється за формулою

$$P_{\text{conditions}} = P_{\text{time adj}} - (P_{\text{time adj}} \times \text{ext}) + (P_{\text{time adj}} \times \text{aggr}) \quad (3)$$

де: $P_{\text{conditions}}$ – розмір штрафу, скоригований з урахуванням пом'якшуючих та обтяжуючих обставин;

$P_{\text{time adj}}$	– розмір штрафу, скоригований з урахуванням тривалості порушення, відповідно до пункту 2.3.1 глави 2.3 цього розділу ;
ext	– коефіцієнт пом'якшуючих обставин вчиненого порушення;
$aggr$	– коефіцієнт обтяжуючих обставин вчиненого порушення.

2.4.3. НКРЕКП визначає розміри коефіцієнтів для пом'якшуючих та обтяжуючих обставин для кожного окремого порушення в кожному конкретному випадку, залежно від наявності/відсутності відповідних обставин чи комбінації відповідних обставин.

2.4.4. Максимальний відсоток коефіцієнта за пом'якшуючі обставини вчиненого порушення не може перевищувати 50 %.

2.4.5. Максимальний відсоток коефіцієнта за обтяжуючі обставини вчиненого порушення не може перевищувати 50 %.

2.4.6. Пом'якшуючими обставинами вчиненого порушення є:

1) вчинення порушення вперше (не застосовується при першій перевірці ліцензіата);

2) вчинення порушення за відсутності здійснення ліцензіатом цілеспрямованих дій для вчинення порушення;

3) добровільне відшкодування шкоди, завданої ліцензіатам НКРЕКП, до виявлення порушення;

4) дії порушника до виявлення порушення, що свідчать про бажання усунути порушення, його негативні наслідки, обставини, що спричинили порушення;

5) припинення порушення після його виявлення;

6) самостійне повідомлення порушником НКРЕКП про факт вчинення порушення до початку перевірки НКРЕКП;

7) сприяння виявленню порушення під час перевірки НКРЕКП.

2.4.7. Обтяжуючими обставинами вчиненого порушення є:

- 1) цілеспрямоване створення умов або здійснення дій ліцензіатом для вчинення правопорушення або невжиття заходів ліцензіатом для виконання/дотримання норм чинного законодавства;
- 2) повторюваність оцінюваного порушення;
- 3) одночасне вчинення більш ніж одного порушення;
- 4) вчинення порушення за допомогою/із організованою залученістю інших ліцензіатів НКРЕКП;
- 5) участь/обізнаність керівництва ліцензіата щодо порушення або потенційного його вчинення;
- 6) відмова від сприяння проведенню перевірки чи проведенню розслідування порушення;
- 7) перешкоджання розслідуванню, спроби приховати порушення та його негативні наслідки;
- 8) продовження вчинення порушення після того, як НКРЕКП стало відомо про вчинення такого порушення, що триває.

2.5. Коригування розміру штрафу з метою забезпечення належного рівня стримування від майбутніх порушень та забезпечення пропорційності покарання та порушення

2.5.1. З метою дотримання принципу пропорційності під час визначення розміру штрафу за порушення НКРЕКП має право прийняти рішення про:

1) збільшення розміру штрафу, розрахованого відповідно до глав 2.2 – 2.4 цього розділу, на 100 % у разі його неспівмірності з вчиненим порушенням.

Неспівмірність розрахованого розміру штрафу із вчиненим порушенням має визначатися в кожному окремому випадку правопорушення, що відповідає принципу розумності, який полягає, серед іншого, у врахуванні всіх фактичних обставин кожного окремого порушення. Для порушень, щодо яких можливо визначити розмір завданої шкоди/отриманої вигоди, критерій неспівмірності може становити перевищення розміру розрахованої шкоди/вигоди більше ніж у 20 разів за розмір розрахованого штрафу. Для порушень, щодо яких неможливо визначити розмір завданої шкоди/отриманої вигоди, критерій неспівмірності визначається на основі фактичних обставин кожного окремого порушення;

2) зменшення (у виняткових випадках) розміру штрафу, розрахованого відповідно до глав 2.2 – 2.4 цього розділу, до 80 % у разі, якщо сплата повного розміру штрафу обґрунтовано є неможливою або призведе до тяжкого

фінансового стану та подальшої неплатоспроможності порушника, або розмір такого розрахованого штрафу не співвідноситься з важкістю правопорушення/ступенем завданої шкоди.

2.5.2. Під час коригування розміру штрафу відповідно до положень пункту 2.5.1 цієї глави, НКРЕКП враховує величину ліцензіата НКРЕКП, його фінансове становище на момент вчинення порушення та за попередні фінансові роки, загальну кількість порушень (в тому числі кількість однотипних правопорушень), вчинених порушником за період, що перевіряється, а також розмір завданої шкоди та/або додаткової вигоди, отриманої внаслідок вчиненого порушення (у разі встановлення такої додаткової вигоди чи шкоди).

2.5.3. Для забезпечення належного рівня стримування від майбутніх порушень (дотримання принципу ефективності санкцій) НКРЕКП має право прийняти рішення про:

1) збільшення розміру штрафу, розрахованого відповідно до глав 2.2 – 2.4 цього розділу, на 50 % у разі, якщо НКРЕКП має підстави вважати, що розрахований розмір штрафу не втримає порушника або інших ліцензіатів НКРЕКП від порушення чи вчинення подібних порушень у майбутньому. Такими підставами можуть бути, зокрема, матеріальне становище порушника, розмір очікуваної вигоди від порушення, вчинення подібних порушень у минулому;

2) збільшення розміру штрафу, розрахованого відповідно до глав 2.2 – 2.4 цього розділу, на 20 % у разі, якщо НКРЕКП має підстави вважати, що збільшений розмір штрафу сприятиме утриманню інших ліцензіатів НКРЕКП від вчинення порушень.

2.6. Визначення підсумкового розміру штрафу, коригування розміру штрафу для уникнення перевищення максимальної межі штрафу

2.6.1. Підсумковим розміром штрафу за правопорушення є штраф, розрахований відповідно до глав 2.2 – 2.5 цього розділу.

2.6.2. Підсумковий розмір штрафу не може перевищувати максимальні розміри штрафів за правопорушення, передбачені чинним законодавством України, зокрема, законами України «Про ринок електричної енергії», «Про ринок природного газу», «Про тепlopостачання», «Про природні монополії».

2.6.3. У випадку, якщо підсумковий розмір штрафу, розрахований відповідно до глав 2.2 – 2.5 цього розділу, перевищує максимальний розмір штрафу, передбачений чинним законодавством України, НКРЕКП коригує підсумковий розмір штрафу до розміру, що не перевищує максимального штрафу за правопорушення, передбачене чинним законодавством України.

2.7. Застосування індивідуальних пом'якшень

2.7.1. Якщо ліцензіат вчиняє дії, спрямовані на усунення порушення після його виявлення, НКРЕКП до початку розгляду питання щодо відповідальності порушника має право застосувати індивідуальне пом'якшення та додатково зменшити підсумковий розмір штрафу, але не більш ніж на 50 % від підсумкового розміру штрафу. Діями ліцензіата, що спрямовані на усунення порушення, можуть бути, зокрема:

1) надання НКРЕКП матеріалів та свідчень, що вказують про врегулювання вчиненого порушення або його усунення в найкоротші строки;

2) самостійне відшкодування збитків постраждалим сторонам після виявлення вчиненого порушення, але до прийняття рішення НКРЕКП про застосування штрафних санкцій;

3) добровільна відмова від додаткової вигоди, отриманої внаслідок порушення, та її повернення всім постраждалим сторонам;

4) активна співпраця порушника з НКРЕКП, зокрема, сприяння з'ясуванню всіх обставин та наслідків порушення.

2.7.2. За зверненням порушника НКРЕКП має право погодити розстрочення виплати штрафу за таких умов:

1) сплата повного розміру штрафу одним платежем є обґрунтовано неможливою або призведе до тяжкого фінансового стану та подальшої неплатоспроможності порушника;

2) відсутні обтяжуючі обставини;

3) розстрочення виплати не призведе до порушення принципу пропорційності покарання та порушення чи принципу ефективності санкцій.

III. Розрахунок розміру штрафних санкцій, що накладаються на учасників оптового енергетичного ринку за зловживання на оптовому енергетичному ринку

3.1. Етапи розрахунку розміру штрафних санкцій за зловживання на оптовому енергетичному ринку

Розрахунок штрафних санкцій за зловживання на оптовому енергетичному ринку складається з таких етапів:

1) визначення початкового розміру штрафу в залежності від серйозності зловживання (виду здійсненого зловживання на оптовому енергетичному ринку) та з урахуванням шкоди, завданої суб'єктом розслідування, та/або потенційного доходу (у разі можливості встановлення такої шкоди або потенційного доходу);

2) коригування розміру штрафу з урахуванням тривалості зловживання;

3) коригування розміру штрафу з урахуванням пом'якшуючих та/або обтяжуючих обставин;

4) коригування розміру штрафу з метою забезпечення належного рівня стримування від майбутніх зловживань та забезпечення пропорційності покарання за зловживання;

5) визначення підсумкового розміру штрафу та коригування розміру штрафу для уникнення перевищення максимальної межі штрафу.

3.2. Визначення початкового розміру штрафу

3.2.1. Початковий розмір штрафу за відповідне зловживання визначається шляхом застосування до фактичних обставин зловживання визначених цим розділом критеріїв оцінки серйозності зловживання, а також завданої шкоди або потенційного доходу, яким присвоєно відповідний відсоток в залежності від серйозності зловживання.

3.2.2. За результатами оцінки кожного з критеріїв серйозності зловживання визначається відсоток для відповідного зловживання за цим критерієм.

3.2.3. Початковий розмір штрафу розраховується на основі оцінки серйозності зловживання за формулою

$$P_{basic} = (P_{max}) \times XX\% + (P_{max}) \times Dmg \quad (4)$$

де XX – відсоток серйозності зловживання, що визначається за результатами оцінки серйозності зловживання, яка здійснюється у порядку, визначеному пунктом 3.2.5 цієї глави, %;

P_{max} – максимальний розмір штрафу за зловживання на оптовому енергетичному ринку, передбачений чинним законодавством;

Dmg – відсоток завданої шкоди або потенційного доходу (у разі можливості встановлення такої шкоди або доходу), наведений у пункті 3.2.6 цієї глави, %.

3.2.4. Залежно від виду здійсненого зловживання на оптовому енергетичному ринку застосовується відповідний відсоток серйозності зловживання.

У разі, якщо оцінюване зловживання одночасно підпадає під декілька видів зловживань на оптовому енергетичному ринку та неможливо визначити вид, що має найбільш тісний зв'язок із зловживанням, для цілей оцінки серйозності буде застосовуватись вид зловживання із найбільшим відсотком серйозності зловживання.

3.2.5. Відсотковий розмір, присвоєний виду зловживань на оптовому енергетичному ринку, становить оцінку серйозності зловживання та визначає такі величини відсотків від максимального розміру штрафу, передбаченого чинним законодавством, що застосовуються для цілей формули 4.

Вид зловживання	%
Здійснення операцій з оптовими енергетичними продуктами без реєстрації як учасника оптового енергетичного ринку	15
Порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації	25
Маніпулювання на оптовому енергетичному ринку	25
Спроба маніпулювання на оптовому енергетичному ринку	20
Нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог	20

3.2.6. У разі наявності шкоди, завданої учасникам оптового енергетичного ринку внаслідок вчинення зловживання, чи додаткової вигоди, отриманої суб'єктом розслідування внаслідок вчинення зловживання, та можливості їх визначення, НКРЕКП для цілей обрахунку початкового розміру штрафу застосовує такі відсотки

Розмір завданої шкоди / отриманої додаткової вигоди	%
Шкода/додаткова вигода відсутня (чи її розрахунок неможливий)	1
від 1 грн до 5 000 000 грн	5
від 5 000 001 грн до 10 000 000 грн	10
від 10 000 001 грн до 200 000 000 грн	15
від 200 000 001 грн до 600 000 000 грн	20
понад 600 000 000 грн	25

3.3. Коригування розміру штрафу з урахуванням тривалості зловживання

3.3.1. Коригування початкового розміру штрафу, розрахованого відповідно до пункту 3.2.3 глави 3.2 цього розділу, проводиться з урахуванням тривалості зловживання. Коригування здійснюється за формулою

$$P_{\text{time adj}} = P_{\text{basic}} + (P_{\text{basic}} \times t_c \times n) \quad (5)$$

де $P_{\text{time adj}}$ – розмір штрафу, скоригованого з урахуванням тривалості зловживання;

P_{basic} – початковий розмір штрафу, розрахованого відповідно до пункту 3.2.3 глави 3.2 цього розділу;

t_c – коефіцієнт у розмірі 0,01;

n – розрахунковий період, протягом якого тривало/триває зловживання, год.

3.3.2. Розрахунковий період, протягом якого тривало/триває зловживання, визначається від моменту фактичного початку дій/бездіяльності та до:

- 1) моменту фактичного припинення дій/бездіяльності, що становить зловживання, або
- 2) моменту виявлення зловживання на оптовому енергетичному ринку, що триває, під час проведення розслідування НКРЕКП.

3.3.3. Максимальний відсоток коригування з урахуванням тривалості зловживання не може перевищувати 50 % від початкового розміру штрафу, розрахованого відповідно до пункту 3.2.3 глави 3.2 цього розділу.

3.4. Коригування розміру штрафу з урахуванням пом'якшуючих та/або обтяжуючих обставин

3.4.1. За наявності пом'якшуючих та/або обтяжуючих обставин НКРЕКП під час розрахунку штрафу за зловживання відповідно зменшує або збільшує його величину.

3.4.2. Коригування розміру штрафу, розрахованого відповідно до пункту 3.3.1 глави 3.3 цього розділу, з урахуванням пом'якшуючих та обтяжуючих обставин, здійснюється за формулою

$$P_{\text{conditions}} = P_{\text{time adj}} - (P_{\text{time adj}} \times \text{ext}) + (P_{\text{time adj}} \times \text{aggr}) \quad (6)$$

де $P_{\text{conditions}}$ – розмір штрафу, скоригований з урахуванням пом'якшуючих та обтяжуючих обставин;

$P_{\text{time adj}}$	– розмір штрафу, скоригований з урахуванням тривалості зловживання, відповідно до пункту 3.3.1 глави 3.3 цього розділу;
<i>ext</i>	– пом'якшуючі обставини вчиненого зловживання, %;
<i>aggr</i>	– обтяжуючі обставини вчиненого зловживання, %.

3.4.3. НКРЕКП визначає розмір відсотків для пом'якшуючих та обтяжуючих обставин для кожного окремого зловживання у кожному випадку, залежно від наявності/відсутності відповідних обставин чи сукупності відповідних обставин.

3.4.4. Максимальний розмір відсотку за пом'якшуючі обставини вчиненого зловживання не може перевищувати 50 %.

3.4.5. Максимальний розмір відсотку за обтяжуючі обставини вчиненого зловживання не може перевищувати 50 %.

3.4.6. Пом'якшуючими обставинами вчиненого зловживання є:

1) вчинення зловживання за відсутності цілеспрямованих дій для вчинення зловживання (10 %);

2) добровільне відшкодування шкоди, завданої учасникам оптового енергетичного ринку/споживачу, до виявлення зловживання (10 %);

3) дії суб'єкта розслідування до виявлення зловживання, що свідчать про бажання усунути зловживання, його негативні наслідки, обставини, що спричинили зловживання (10 %);

4) визнання та припинення зловживання після його виявлення (10 %);

5) самостійне повідомлення про факт вчинення зловживання до початку розслідування НКРЕКП (10 %).

3.4.7. Обтяжуючими обставинами вчиненого зловживання є:

1) цілеспрямоване створення умов або здійснення дій для вчинення зловживання або невжиття заходів для виконання/дотримання норм чинного законодавства (10 %);

2) повторюваність (10 %);

3) вчинення зловживання за допомогою/із організованою залученістю інших учасників оптового енергетичного ринку (10 %);

4) перешкоджання розслідуванню, спроби приховати зловживання та його негативні наслідки (10 %);

5) продовження вчинення зловживання після того, як НКРЕКП стало відомо про вчинення такого зловживання, що триває (10 %).

3.5. Коригування розміру штрафу з метою забезпечення належного рівня стримування від майбутніх зловживань та забезпечення пропорційності покарання за зловживання

3.5.1. З метою дотримання принципу пропорційності під час визначення розміру штрафу за зловживання НКРЕКП має право прийняти рішення про:

2) збільшення розміру штрафу, розрахованого відповідно до глав 3.2 – 3.4 цього розділу, на 100 % у разі його неспівмірності з вчиненим порушенням.

Неспівмірність розрахованого розміру штрафу із вчиненим порушенням має визначатися в кожному окремому випадку правопорушення, що відповідає принципу розумності, який полягає, серед іншого, у врахуванні всіх фактичних обставин кожного окремого порушення.

Для порушень, щодо яких можливо визначити розмір завданої шкоди/отриманої вигоди, критерій неспівмірності може становити перевищення розміру розрахованої шкоди/вигоди більше ніж у 10 разів за розмір розрахованого штрафу.

Для порушень, щодо яких неможливо визначити розмір завданої шкоди/отриманої вигоди, критерій неспівмірності визначається на основі фактичних обставин кожного окремого порушення;

2) зменшення (у виняткових випадках) розміру штрафу, розрахованого відповідно до глав 3.2 – 3.4 цього розділу, до 80 % у разі, якщо сплата повного розміру штрафу обґрунтовано є неможливою або призведе до тяжкого фінансового стану та подальшої неплатоспроможності порушника, або розмір такого розрахованого штрафу не співвідноситься з важкістю зловживання/ступенем завданої шкоди.

3.5.2. Під час коригування розміру штрафу відповідно до положень пункту 3.5.1 цієї глави, НКРЕКП враховує загальну кількість зловживань (в тому числі кількість однотипних зловживань), вчинених суб'єктом розслідування за період часу, що розслідується, а також розмір завданої шкоди та/або додаткової вигоди, отриманої внаслідок вчиненого зловживання (у разі встановлення такої додаткової вигоди чи шкоди).

3.5.3. Для забезпечення належного рівня стримування від майбутніх зловживань (дотримання принципу ефективності санкцій) НКРЕКП має право прийняти рішення про збільшення розміру штрафу, розрахованого відповідно до

глав 3.2 – 3.4 цього розділу, на 50 % у разі, якщо НКРЕКП має підстави вважати, що розрахований розмір штрафу не втримає порушника від зловживання у майбутньому. Такими підставами можуть бути, зокрема, матеріальне становище порушника, розмір очікуваної вигоди від зловживання, вчинення подібних зловживань у минулому.

3.6. Визначення підсумкового розміру штрафу, коригування розміру штрафу для уникнення перевищення максимальної межі штрафу

3.6.1. Підсумковим розміром штрафу за зловживання є штраф, розрахований відповідно до глав 3.2 – 3.5 цього розділу.

3.6.2. Максимальні розміри штрафів за зловживання визначені статтею 77 Закону України «Про ринок електричної енергії» та статтею 59 Закону України «Про ринок природного газу», незалежно від граничного розміру штрафу не можуть перевищувати 10 відсотків річного доходу (виручки) учасника оптового енергетичного ринку від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на оптовому енергетичному ринку.

3.6.3. У випадку, якщо підсумковий розмір штрафу, розрахований відповідно до глав 3.2 – 3.5 цього розділу, перевищує максимальний розмір штрафу, передбачений статтею 77 Закону України «Про ринок електричної енергії» та статтею 59 Закону України «Про ринок природного газу», НКРЕКП коригує підсумковий розмір штрафу відповідно до його граничного розміру.

Директор Департаменту
ліцензійного контролю

Ярослав ЗЕЛЕНЮК

Додаток 1
до Порядку (методики)
визначення розміру штрафів,
які накладаються
Національною комісією, що
здійснює державне
регулювання у сферах
енергетики та комунальних
послуг
(пункт 1.4 глави 1 розділу I)

**Алгоритм розрахунку шкоди, завданої державі, споживачам,
учасникам оптового енергетичного ринку, або додаткової вигоди,
отриманої ліцензіатом НКРЕКП/суб'єктом розслідування внаслідок
порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг та
відповідних ліцензійних умов, а також за зловживання на оптовому
енергетичному ринку**

1. У разі наявності шкоди, завданої державі, споживачам, учасникам оптового енергетичного ринку/ліцензіатам НКРЕКП, або додаткової вигоди, отриманої ліцензіатом /суб'єктом розслідування внаслідок порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг та відповідних ліцензійних умов, а також за зловживання на оптовому енергетичному ринку, та об'єктивних можливостей для визначення матеріального характеру наслідків таких неправомірних дій, відповідальний структурний підрозділ НКРЕКП для цілей визначення коефіцієнту, що застосовується при обрахунку початкового розміру штрафу, здійснює розрахунок шкоди, завданої державі, споживачам, учасникам оптового енергетичного ринку/ліцензіатам НКРЕКП, або додаткової вигоди, отриманої ліцензіатом/суб'єктом розслідування внаслідок порушення згідно з таким алгоритмом:

1) ідентифікація виду зловживання (здійснення операцій з оптовими енергетичними продуктами без реєстрації як учасника оптового енергетичного ринку/ліцензіатам НКРЕКП, порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації, маніпулювання та спроби маніпулювання на оптовому енергетичному ринку, нерозкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог);

ідентифікація типу (шкода, завдана споживачу чи іншому учаснику оптового енергетичного ринку/ліцензіату НКРЕКП, або отримана додаткова вигода);

ідентифікація характеру (пошкоджені прилади/обладнання/будівлі споживачів, отриманий неправомірний додатковий прибуток, що відображено у звітності, несплачені гарантовані компенсації тощо);

ідентифікація обставин/причин (з вини суб'єкта розслідування/ліцензіата НКРЕКП, за обставин непереборної сили, за попередньою змовою ліцензіата/суб'єкта розслідування з іншими суб'єктами тощо);

ідентифікація кола постраждалих суб'єктів (споживач чи інші учасники оптового енергетичного ринку/ліцензіати НКРЕКП) та наслідків неправомірних дій суб'єкта розслідування/ліцензіата НКРЕКП, що призвели до шкоди або додаткової вигоди;

2) збір вихідних даних та інформації для проведення роботи зі встановлення шкоди або додаткової вигоди внаслідок порушення (документально засвідчені уповноваженими органами та/або суб'єктами господарювання, наприклад, експертними висновками, актами, витягами з протоколів, довідками, офіційними звітами зі здійснення діяльності, іншими документами, вартісні та/або технічні параметри завданої шкоди чи отриманої додаткової вигоди), у тому числі джерела інформації щодо заподіяної шкоди чи отриманої додаткової вигоди (скарга/претензія споживача, учасника оптового енергетичного ринку/ліцензіата НКРЕКП, самостійне виявлення НКРЕКП під час перевірки тощо);

3) співставлення інформації, отриманої в результаті перевірки НКРЕКП або опрацювання заяв та клопотань споживачів або інших учасників оптового енергетичного ринку/ліцензіатів НКРЕКП, та наявної в офіційних документах, зокрема, первинних документах порушника та інших учасників оптового енергетичного ринку/ліцензіатів НКРЕКП (бухгалтерська звітність, договори, моніторингова звітність, акти прийому-передачі, висновки експертів, акти комісій тощо);

4) оцінка достатності, відповідності та достовірності документів, доказів, що аналізуються;

5) ініціювання НКРЕКП за потреби проведення експертизи, здійснення додаткових запитів на інформацію/документи/докази для цілей встановлення шкоди, завданої учасникам оптового енергетичного ринку/ліцензіатам НКРЕКП, або додаткової вигоди, отриманої внаслідок порушення;

6) визначення остаточного розміру шкоди або додаткової вигоди шляхом додавання величин, отриманих у результаті дій, здійснених згідно з цим підпунктом, комплексний розрахунок шкоди або додаткової вигоди, що передбачає застосування таких загальнозживаних методів розрахунку:

метод прямого розрахунку додаткової вигоди або завданої шкоди, що заснований на аналізі первинних документів, виставлених рахунків, інших підтверджуючих документів та визначенні розміру додаткової вигоди/шкоди шляхом проведення додаткових розрахунків НКРЕКП згідно з чинним законодавством;

оціночний метод, що заснований на визначенні вартості відновлення/заміщення об'єктів, яким завдана шкода, на подібні об'єкти, які за своїми споживчими, функціональними, економічними показниками можуть бути їм рівноцінною заміною, на підставі інформації на ринку, встановленні різниці між прибутком (доходом), отриманим внаслідок настання обставин порушення та за відсутності обставин порушення;

врахування (за наявності) додаткових відомостей, що пов'язані із завданою шкодою та/або отриманою додатковою вигодою;

визначення кінцевої величини шкоди або додаткової вигоди шляхом додавання величин, отриманих у результаті дій, здійснених згідно з цим підпунктом.

Додаток 2
до Порядку (методики)
визначення розміру штрафів, які
накладаються Національною
комісією, що здійснює державне
регулювання у сферах
енергетики та комунальних
послуг
(пункт 2.2.8 глави 2.2 розділу II)

Критерій «величина ліцензіата НКРЕКП» для оцінки серйозності порушення

Поділ ліцензіатів НКРЕКП за критерієм «величина ліцензіата НКРЕКП» відбувається таким чином:

1. Для ліцензіатів НКРЕКП, які здійснюють господарську діяльність з виробництва електричної енергії:

1) великі ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що підпадають щонайменше під один з таких параметрів:

мають встановлену потужність електроустановок 100 МВт та більше станом на момент порушення та здійснили виробництво електричної енергії 500 млн кВт-год та більше за попередній рік;

мають встановлену потужність електроустановок 100 МВт та більше станом на момент порушення та мають дохід (виручку) за рік 500 млн грн та більше;

здійснили виробництво електричної енергії 500 млн кВт-год та більше за попередній рік та мають дохід (виручку) за рік 500 млн грн та більше;

2) середні ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що підпадають щонайменше під один з таких параметрів:

мають встановлену потужність електроустановок від 20 (включно) до 100 МВт станом на момент порушення та здійснили виробництво електричної енергії від 100 млн (включно) до 500 млн кВт-год за попередній рік;

мають встановлену потужність електроустановок від 20 (включно) до 100 МВт станом на момент порушення та дохід (виручку) за попередній фінансовий рік від 20 млн (включно) до 500 млн грн;

здійснили виробництво електричної енергії від 100 млн (включно) до 500 млн кВт-год за попередній рік та мають дохід (виручку) за попередній фінансовий за рік від 20 млн (включно) до 500 млн грн;

3) малі ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що підпадають щонайменше під один з таких параметрів:

мають встановлену потужність електроустановок до 20 МВт станом на момент порушення та здійснили виробництво електричної енергії до 100 млн кВт-год за попередній рік;

мають встановлену потужність електроустановок до 20 МВт станом на момент порушення та дохід (виручку) за попередній фінансовий рік до 20 млн грн;

здійснили виробництво електричної енергії до 100 млн кВт-год за попередній рік та мають дохід (виручку) за попередній фінансовий рік до 20 млн грн.

2. Для ліцензіатів НКРЕКП, які провадять господарську діяльність зі зберігання енергії та ліцензіатів, які здійснюють господарську діяльність з агрегації:

1) великі ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що мають встановлену потужність електроустановок 20 МВт та більше станом на момент порушення;

2) середні ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що мають встановлену потужність установок від 5 (включно) до 20 МВт станом на момент порушення;

3) малі ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що мають встановлену потужність установок від 150 кВт до 5 МВт станом на момент порушення.

3. Для ліцензіатів НКРЕКП, які провадять господарську діяльність з розподілу електричної енергії та розподілу електричної енергії малими системами розподілу:

1) великі ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що підпадають щонайменше під один з таких параметрів:

мають кількість приєднаних споживачів понад 1 млн (включно) станом на момент порушення та обсяг розподілу електричної енергії – понад 400 млн кВт-год (включно) на місяць;

мають кількість приєднаних споживачів понад 1 млн (включно) станом на момент порушення та дохід (виручку) за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення – понад 2000000 тис. грн (включно);

мають обсяг розподілу електричної енергії – понад 400 млн кВт-год (включно) на місяць та дохід (виручку) за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення – понад 2000000 тис. грн (включно);

2) середні ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що підпадають щонайменше під один з таких параметрів:

мають кількість приєднаних споживачів від 100 тисяч (включно) до 1 млн станом на момент порушення та обсяг розподілу електричної енергії – від 100 млн кВт-год на місяць до 400 млн кВт-год на місяць;

мають кількість приєднаних споживачів від 100 тисяч (включно) до 1 млн станом на момент порушення та дохід (виручку) за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення – від 500 тис. грн (включно) до 2000000 тис. грн;

мають обсяг розподілу електричної енергії – від 100 млн кВт-год на місяць (включно) до 400 млн кВт-год на місяць та дохід (виручку) за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення – від 500 тис. грн (включно) до 2000000 тис. грн;

3) малі ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що підпадають щонайменше під один з таких параметрів:

мають кількість приєднаних споживачів менше 100 тисяч станом на момент порушення та обсяг розподілу електричної енергії – до 100 млн кВт-год на місяць;

мають кількість приєднаних споживачів менше 100 тисяч та дохід (виручку) за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення – до 500 тис. грн;

мають обсяг розподілу електричної енергії – до 100 млн кВт-год на місяць та дохід (виручку) за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення – до 500 тис. грн.

4. Для Ліцензіатів НКРЕКП, які здійснюють господарську діяльність з постачання або перепродажу електричної енергії (трейдерську діяльність):

1) великі ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що мають обсяг постачання або перепродажу електричної енергії 1000 млн кВт·г або більше за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення;

2) середні ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що мають обсяг постачання або перепродажу електричної енергії 100 млн – 1000 млн кВт·г за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення;

3) малі ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що мають обсяг постачання або перепродажу електричної енергії менше 100 млн кВт·г за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення.

5. Для ліцензіатів НКРЕКП, які провадять господарську діяльність з розподілу природного газу:

1) великі ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що мають кількість підключених споживачів понад 800 тисяч та обсяг розподілу природного газу – понад 200 млн куб. метрів або еквівалентний обсяг, визначений в одиницях енергії за коефіцієнтом, відповідно до законодавства, за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення;

2) середні ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що мають кількість підключених споживачів від 100 тисяч до 800 тисяч та обсяг розподілу природного газу – від 20 млн (включно) до 200 млн куб. метрів або еквівалентний обсяг, визначений в одиницях енергії за коефіцієнтом, відповідно до законодавства за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення;

3) малі ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що мають кількість підключених споживачів менше 100 тисяч та обсяг розподілу природного газу – до 20 млн куб. метрів або еквівалентний обсяг, визначений в одиницях енергії за коефіцієнтом, відповідно до законодавства за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення.

6. Для ліцензіатів НКРЕКП, які провадять господарську діяльність з постачання природного газу:

1) великі ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що мають обсяг постачання природного газу 100 млн куб. метрів та більше або еквівалентний обсяг, визначений в одиницях енергії за коефіцієнтом, відповідно до законодавства за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення;

2) середні ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що мають обсяг постачання природного газу від 20 млн (включно) до 100 млн куб. метрів або еквівалентний обсяг, визначений в одиницях енергії за коефіцієнтом, відповідно до законодавства за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення;

3) малі ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що мають обсяг постачання природного газу до 20 млн куб. метрів або еквівалентний обсяг, визначений в одиницях енергії за коефіцієнтом, відповідно до законодавства за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення.

7. Для ліцензіатів НКРЕКП, які провадять господарську діяльність з централізованого водопостачання:

1) великі ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що мають обсяг надання послуг з централізованого водопостачання більш як 40000 тис. куб. метрів за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення;

2) середні ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що мають обсяг надання послуг з централізованого водопостачання від 9000 тис. до 40000 тис. куб. метрів (включно) за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення;

3) малі ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що мають обсяг надання послуг з централізованого водопостачання від 300 тис. до 9000 тис. куб. метрів (включно) за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення.

8. Для ліцензіатів НКРЕКП, які провадять господарську діяльність з централізованого водовідведення:

1) великі ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що мають обсяг надання послуг з централізованого водовідведення більш як 20000 тис. куб. метрів за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення;

2) середні ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що мають обсяг надання послуг з централізованого водовідведення від 9000 тис. до 20000 тис. куб метрів (включно) за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення;

3) малі ліцензіати НКРЕКП – ліцензіати, що мають обсяг надання послуг з централізованого водовідведення від 200 тис. до 9000 тис. куб метрів (включно) за попередній фінансовий рік або станом на момент порушення.

9. Ліцензіати НКРЕКП, що провадять господарську діяльність з передачі електричної енергії, зі здійснення функцій гарантованого покупця, зі здійснення функцій оператора ринку, що здійснюють господарську діяльність з транспортування та зберігання природного газу, зі здійснення господарської діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках, належать до категорії великих ліцензіатів НКРЕКП.